

Gods trouw duurt in eeuwigheid

Ledevaartkerk Chaam, zondag 9 oktober 2016

Ds. Sara Dondorp

Eerste Schriftlezing: Maleachi 2:10-16

Tweede Schriftlezing: Marcus 10:1-16

Inleiding

Het thema vanmorgen is trouw. De trouw van God, die onvoorwaardelijk is. Met de trouw van mensen is het vaak wat moeilijker gesteld. Trouw van mensen voor elkaar, trouw van mensen van God. Je zou het één van de tragedies van het bestaan kunnen noemen, dat het in de praktijk soms niet zo goed lukt om trouw te zijn. Dan is het goed te beseffen dat God trouw blijft. In de evangelielezing van vanmorgen gaat het over een discussie die Jezus met de farizeeën voert over huwelijksrouw. "Wat God verbonden heeft, mag de mens niet scheiden", is zijn conclusie. Op ons komt die conclusie nogal hard over. Het klinkt al minder hard als je iets meer achtergronden weet. De metafoor van huwelijksrouw wordt in de bijbel vaak gebruikt als beeld van de trouw tussen God en mens. Bijvoorbeeld in de lezing uit Maleachi. Het gaat dus niet over individuele huwelijksproblemen maar over trouw in het algemeen. En in het bijzonder over trouw aan God. Het huwelijk tussen man en vrouw was in Jezus' tijd vooral een zakelijk contract, waarbij de man veel rechten had - o.a. om de vrouw weg te sturen - en de vrouw weinig. Als we even doorlezen in het evangelie, gaat het ineens over de kinderen: stuur ze niet weg. Eerst ging het erover dat je je vrouw niet weg mag sturen. En nu over de kinderen, die evenmin weggestuurd mogen worden. Als je dat zo achter elkaar leest, gaat het erover dat het belangrijk is iedereen er bij te blijven betrekken: stuur niemand weg, iedereen hoort erbij.

Overdenking

Gemeente van Jezus Christus,

"Vrouwen en kinderen eerst!" Dat zou het motto kunnen zijn van de evangelielezing van vanmorgen. Vrouwen en kinderen eerst. Een kwestie van fatsoen. Bij rampen is het gebruik vrouwen en kinderen eerst te redden. Zij worden geacht zwakker te zijn. En ze vertegenwoordigen de toekomst. Kinderen zijn immers de volwassenen van de toekomst en vrouwen zijn als hun moeders nodig om ze te verzorgen. Die associatie geeft mij altijd een vervelende bijmaak. Vrouwen, gereduceerd tot kinderverzorgsters. Wij vrouwen zijn toch ook tot zo veel meer in staat! Als beginsel klinkt het mooi, maar uiteindelijk is het niet meer dan een gemeenplaats. Vrouwen en kinderen, teruggebracht tot zwakke slachtoffers. Tot een categorie die vooral beschermd moet worden, maar uit zichzelf niet ergens toe in staat is.

Toegegeven, ik drijf de zaak op de spits. Maar dat is precies wat de Farizeeën hier doen. Ze lijken het over huwelijksrouw te hebben, maar het is hen te doen om theologische haarkloverij. Hoe zit het precies; wat mag wel en wat niet? Wat zijn de grenzen aan wat voor God geoorloofd is? De Farizeeën hopen dat Jezus net een stapje voorbij die grens zet, dan kunnen ze hem daar mooi op pakken. "Ja, maar zo zijn we niet getrouwd!" lijkt Jezus te denken. God heeft de wet niet aan Mozes gegeven, om van theologen een soort sluwe advocaten te maken: mensen die net zo lang in de wet hebben zitten vlooien, totdat ze een regeltje hebben gevonden dat ze van pas komt: "Kijk: Mozes zegt: je mag je vrouw wegzenden. Dus als je haar wilt inruilen voor een jonger exemplaar, dan heb je daar in de wet van Mozes toestemming voor." Maar daar heeft God de wet nooit voor bedoeld, zegt Jezus. "Mozes heeft dat zo geschreven, omdat jullie harteloos zijn!" Dat klinkt fel, maar

daar hadden ze dan ook om gevraagd. Harteloos, dat is precies zoals ze hier met de wet omgaan. Ze zijn met de regeltjes bezig, niet met de mensen. Aan die weggestuurde vrouw denken ze niet. Een vrouw wier naam is geschonden; een vrouw alleen in een mannenmaatschappij. Zo'n vrouw heeft geen leven meer, is nergens welkom. Wordt overal buitengesloten, komt niet meer tot haar recht. Jezus stelt niet zozeer de wet van Mozes ter discussie. Het is de harteloosheid waar hij tegenin gaat. De makkelijke manier waarop mannen en vrouwen worden gereduceerd tot pionnen van regeltjes, tot dingen. Dit is geen welles-nietes-verhaal, dit gaat over mensen! Over mensen die door God geschapen zijn. Vergeet dat niet! Mensen die God met een bestemming geschapen heeft. Niet om zomaar weggezet of weggegooid te worden.

Naar Gods beeld heeft God de mens geschapen, mannelijk en vrouwelijk heeft God de mens geschapen. God, die zelf trouw is in eeuwigheid, zoals de psalmist zingt¹. Die God heeft de mens in zijn evenbeeld geschapen. Hoe God eruit ziet kunnen we niet weten. Wel hoe Hij zich tot mensen verhoudt. Namelijk trouw, rechtvaardig, barmhartig, liefdevol. Een God die zich wil verbinden met mensen. Dát is het beeld dat wij van Gods omgang met mensen hebben, misschien is dát wel het beeld waarin wij geschapen zijn. Als mensen die geroepen zijn om trouw te zijn, trouw aan elkaar, trouw aan God en natuurlijk ook trouw aan onszelf. Als mensen die verbindingen met elkaar aangaan. Met een ander mens als ander schepsel van God. Mannelijk en vrouwelijk is de mens geschapen, naar Gods beeld als een verantwoordelijk en trouw wezen. Dat is waar alles mee begint, als we het over God hebben. Dat verhaal staat ook niet voor niets voorin de Bijbel. Het is een verhaal dat nog aan de wet vooraf gaat. Je zou het kunnen zien als uitgangspunt van de wet. God heeft de mens geschapen naar zijn beeld, – of zo u wil naar haar beeld – geschapen als trouw, liefdevol en rechtvaardig wezen levend voor en vanuit verbondenheid.

Geschapen naar Gods beeld, maar niet áls God. De mens is sterfelijk en feilbaar. De mens is mannelijk en vrouwelijk. Dat kleine verschil dat het bestaan leuker maakt, maar ook lastiger. Tussen mensen gaan in de praktijk wel eens dingen verkeerd. Ook als we dat van te voren niet zo bedoeld hebben. Dáár is de wet van Mozes voor bedoeld. Om ervoor te zorgen dat de dingen niet erger worden dan ze al zijn. Als na jaren van samenzijn blijkt dat je niet meer trouw aan jezelf kunt zijn, dan zou het misschien beter kunnen zijn om uit elkaar te gaan. In dat geval gaat het niet over wegsturen of zelfs verstoten, zoals in het voorbeeld dat de Farizeeën aanhalen. In dat geval gaat het om een poging iets wat is scheefgegroeid, toch weer enigszins recht te zetten. Of allicht minder scheef. Wie dat onmogelijk maakt, met een verwijzing naar Jezus' uitspraak, doet in feite hetzelfde wat de Farizeeën doen. Die maakt de uitleg van Jezus los van de context. "Wat God verbonden heeft, mag een mens niet scheiden." Als die regel leidt tot harteloosheid, zou Jezus daar tegenin gaan. Het gaat immers niet om de regel maar om de medemenselijkheid. Het gaat om trouw aan God en trouw tussen mensen. Als je niet meer in staat bent om trouw aan jezelf te zijn, kan je onmogelijk trouw aan een ander zijn, laat staan aan God.

Uiteindelijk zijn wij allemaal Gods kinderen. Of we nu getrouwd, gescheiden of alleenstaand zijn. Man, vrouw, kind, hetero, homo of transgender. Allemaal zijn we kinderen van dezelfde hemelse Vader - of Moeder - God die ons geschapen heeft. Die God die trouw houdt in eeuwigheid, ook als dat ons in de praktijk niet altijd lukt. Daarom roepen profeten als Maleachi steeds op tot trouw. Wij mensen hebben er weer een puinhoop van gemaakt, laten we het voortaan beter proberen te doen! God is trouw en

---

1 Psalm 136

hoopt dat wij ook ons best doen trouw te zijn. Maar God stuurt niemand weg, verstoot geen mensen. Dat is iets voor mensen onderling.

Ach, die kinderen, ze lopen voor de voeten, stuur ze maar weg. Je ziet het voor je. Jezus geeft onderwijs, is met theologen in gesprek. Dat is een serieuze zaak. Daar kan je geen kinderen bij gebruiken. De leerlingen bedoelen het goed. "Kinderen, val de meester niet lastig!" Weer windt Jezus zich op. Wegsturen is nooit de bedoeling. De kinderen horen er óók bij, zij horen er juist bij. Zij zijn degenen die een zegen krijgen. De kleinen, de onaanzienlijken. Zij gaan voor. Of het nu vrouwen en kinderen zijn of mannen en volwassenen of wie dan ook. Wij mogen leren dat we er allemaal bij horen, dat God niemand uitsluit. Want Gods trouw is groter dan de onze. Gods trouw gaat aan onze trouw vooraf en maakt onze trouw mogelijk.

Amen